

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/145 van 15 december 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Wezenbijslag – Verhoogde wezenbijslag - Overgangsregeling – Samenwoning – Feitelijke gezinsvorming

Vermits verzoeker vanaf 10 december 2021 tot op heden een feitelijk gezin vormt met mevrouw, heeft verwerende partij vastgesteld dat er vanaf 1 januari 2022 geen verhoogde wezenbijslag meer kon worden toegekend en is zij bij beslissing van 25 oktober 2022 ten aanzien van verzoeker overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte reeds toegekende verschil tussen de verhoogde en de gewone wezenbijslag voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2022 ten bedrage van in totaal € 2.808,03.

De verzoeker gaat hier niet mee akkoord:

“Verzoeker acht de wettelijke of decretale bepaling, niet nader geduid in de beslissing waarbij is voorzien dat voor wat betreft kinderen die wees geworden zijn vóór 1 januari 2019 het verval van het recht op verhoogde wezenbijslag intreedt wanneer de overlevende ouder gaat samenwonen, terwijl dit (naar zeggen van) niet geldt voor kinderen die later dan 1 januari 2019 wees zijn geworden, in strijd met het Grondwettelijk gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel en aldus discriminatoir en ongrondwettig.

Verzoeker vraagt uw commissie om de bewuste bepaling buiten toepassing te laten en dienvolgens de bestreden beslissing te vernietigen, en, opnieuw rechtdoende, te zeggen voor recht dat verzoeker, voor zijn dochter, geboren op 16 februari 2004, ook na 1 oktober 2022 en verder tot op heden recht heeft op verhoogde wezenbijslag.”

Met betrekking tot de vraag of de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet al dan niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden, kan worden verwezen naar het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 137/2023 van 19 oktober 2023¹. Bij dit arrest werd eenzelfde vraag door het Grondwettelijk Hof behandeld, zij het in het kader van de wezenbijslag in de Waalse regelgeving voor gezinsbijslag waar de voorwaarde omtrent het al dan niet vormen van een feitelijk gezin met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad, eveneens werd afgeschaft, doch net als in de regeling van het Groeipakket niet voor kinderen die reeds vóór 1 januari 2019 wees waren, zij het dat in de Waalse regeling de overgangsbepalingen van toepassing zijn voor kinderen geboren vóór 1 januari 2020 i.p.v. 1 januari 2019: (...)

Het Grondwettelijk Hof heeft aangaande voornoemde bepalingen van de Waalse regelgeving geoordeeld dat het verschil in behandeling, gelet op de doelstellingen van de wetgever zoals deze blijken uit de parlementaire werkzaamheden, redelijk verantwoord is: (...)

De loutere vaststelling dat er een verschil in behandeling bestaat tussen de kinderen die wees geworden zijn voorafgaand aan dan wel na of vanaf 1 januari 2019, is derhalve op zich niet voldoende opdat zou kunnen worden besloten dat het gelijkheids- en/of discriminatiebeginsel werd geschonden.

¹[2023-137n.pdf \(const-court.be\)](https://const-court.be/2023-137n.pdf)

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/145

15 december 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0390

INZAKE :, wonende te,
.....;

- Verzoeker -

Vertegenwoordigd door Mr., kantoorhoudende te,
.....;

TEGEN :

....., uitbetalingsactor, met maatschappelijke zetel te
.....;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het feit dat Mr. op 24 januari 2023 namens verzoeker een verzoekschrift heeft neergelegd ter griffie van de Arbeidsrechtbank te gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 25 oktober 2022;

Gelet op het feit dat de Arbeidsrechtbank te de desbetreffende zaak (gekend onder het rolnummer) naar de bijzondere rol heeft verzonden in afwachting van een beslissing ten gronde door de Geschillencommissie Groeipakket¹;

Gelet op het verzoek dat Mr. dienvolgens namens verzoeker bij de Geschillencommissie Groeipakket heeft ingediend per e-mail d.d. 9 oktober 2023;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 16 oktober 2023 waarbij aan verzoeker en aan zijn raadsman de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 15 december 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoeker noch verwerende partij op de zitting van 15 december 2023 zijn verschenen of zich hebben laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Na het overlijden van de moeder van (°), mevrouw, op 21 september 2017 werd er vanaf 1 oktober 2017 door (de rechtsvoorganger van) verwerende partij voor verhoogde wezenbijslag aan verzoeker toegekend vermits hij als alleenstaande ouder in het Rijksregister was ingeschreven.

Vermits verzoeker vanaf 10 december 2021 tot op heden een feitelijk gezin vormt met mevrouw, heeft verwerende partij vastgesteld dat er vanaf 1 januari 2022 geen verhoogde wezenbijslag meer voor kon worden toegekend en is zij bij beslissing d.d. 25 oktober 2022 ten aanzien van verzoeker overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte reeds toegekende verschil tussen de verhoogde en de gewone wezenbijslag voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2022 ten bedrage van in totaal € 2.808,03.

Verzoeker gaat hiermee niet akkoord en vraagt de vernietiging van de beslissing van verwerende partij d.d. 25 oktober 2022 en dat voor recht zou worden gezegd dat ook vanaf 1 oktober 2022 verder rechtgevend is op de verhoogde wezenbijslag.

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

3. Standpunt van verzoeker:

In het verzoek d.d. 9 oktober 2023 heeft Mr. de grieven van verzoeker als volgt geformuleerd:

“(…)

verklaart beroep in te stellen tegen de beslissing van het, met maatschappelijke zetel te, met ondernemingsnummer, ter kennis gebracht bij brief van met referte dd. 25 oktober 2022, door verzoeker ontvangen op 26 oktober 2022;

Het beroep betreft het groeipakket voor zijn dochter, geboren op 16 februari 2004.

Bij de bestreden beslissing werd geoordeeld dat verzoeker, gezien hij een feitelijk gezin vormt, geen recht heeft op verhoogde wezenbijslag, waarbij tussen haakjes werd vermeld ‘de andere ouder is overleden voor 1 januari 2019’;

Verzoeker betwist niet een feitelijk gezin te hebben gevormd sinds 10 december 2021 met, feitelijke samenwoning die ondertussen recent een einde nam (hetgeen zeer binnenkort ter kennis zal worden gebracht aan, eens de wettelijke samenwoning is beëindigd);

Verzoeker acht de wettelijke of decretale bepaling, niet nader geduid in de beslissing waarbij is voorzien dat voor wat betreft kinderen die wees geworden zijn vóór 1 januari 2019 het verval van het recht op verhoogde wezenbijslag intreedt wanneer de overlevende ouder gaat samenwonen, terwijl dit (naar zeggen van) niet geldt voor kinderen die later dan 1 januari 2019 wees zijn geworden, in strijd met het Grondwettelijk gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel en aldus discriminatoir en ongrondwettig.

Verzoeker vraagt uw commissie om de bewuste bepaling buiten toepassing te laten en dienvolgens de bestreden beslissing te vernietigen, en, opnieuw rechtdoende, te zeggen voor recht dat verzoeker, voor zijn dochter, geboren op 16 februari 2004, ook na 1 oktober 2022 en verder tot op heden recht heeft op verhoogde wezenbijslag.

Verzoeker heeft tijdig (lees: binnen de drie maand) beroep ingesteld bij de Arbeidsrechtbank, meer bepaald met verzoekschrift neergelegd op 24 januari 2023, dit heeft aanleiding gegeven tot een zaak aldaar gekend onder rolnummer en deze zaak is hangende op de bijzonder rol, in afwachting van een beslissing van uw Commissie – door de neerlegging van het verzoekschrift voor de rechtbank werd tijdig bezwaar ingesteld.

OM DEZE REDENEN

BEHAGE HET AAN DE GESCHILLENCOMMISSIE VAN HET AGENTSCHAP OPGROEIEN

De bestreden beslissing van het, met maatschappelijke zetel te, met ondernemingsnummer, ter kennis gebracht bij brief van met referte

..... dd. 25 oktober 2022, door verzoeker ontvangen op 26 oktober 2022, betreffende zijn dochter te vernietigen;

Opnieuw rechtdoende, te zeggen voor recht dat verzoeker, voor zijn dochter, geboren op 16 februari 2004, ook na 1 oktober 2022 en verder recht heeft en zal hebben op verhoogde wezenbijslag.”

4. Standpunt verwerende partij:

- **Verwerende partij heeft bij beslissing d.d. 25 oktober 2022 aan verzoeker meegedeeld wat volgt:**

“Zodra je een feitelijk gezin vormt, heb je geen recht op de verhoogde wezenbijslag (de andere ouder is overleden voor 01/01/2019).

Je woont vanaf 10/12/2021 samen met en vormt dus een feitelijk gezin.

Wij stelden vast dat je de verhoogde wezenbijslag nog hebt ontvangen tot en met 30/09/2022.

Je hebt een bedrag van 2.808,03 EUR ten onrechte ontvangen (voor de detaillering verwijzen wij naar de herberekeningstabel) voor de periode 01/01/2022 – 30/09/2022.

Dit bedrag moeten wij dan ook terugvorderen.

Je ontvangt van ons een Groeipakket, we houden maandelijks 10% in op de betaling van je Groeipakket tot je schuld vereffend is (art. 103, §1, van het Decreet Groeipakket). Reageer je niet op die inhoudingen, dan ga je stilzwijgend akkoord. Elke inhouding stuit dan de verjaring.

De verjaringstermijn van drie jaar gaat in vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de datum waarop de toelage oorspronkelijk werd uitbetaald (art. 97 Decreet Groeipakket). Rekening houdende met die verjaringstermijn is geen enkele betaling verjaard.

Je kan bij onze dienst steeds een schriftelijk voorstel met een gegronde reden indienen om een terugbetaling in schijven te bekomen.

Het is eveneens mogelijk om (deels) van de terugvordering af te zien. Let wel, dit is enkel mogelijk als je je in een onzekere financiële situatie bevindt én wanneer je als ‘te goeder trouw’ kan worden beschouwd.

Wanneer wij dit verzoek van jou ontvangen, zullen wij het onderzoeken conform artikel 13 van het Besluit Vlaamse Regering Rechten en Plichten

(...)”

- **Bij e-mail d.d. 27 november 2023 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:**

“Naar aanleiding van uw brief van 17.10.2023, bezorgen wij u ons administratief dossier en geven wij u de feiten en ons standpunt weer.

De feiten

Meneer had op 31.12.2018 een bijslagtrekkendekern dossier voor zijn dochter Met de start van het Groeipakketdecreet op 01.01.2019, migreert het dossier van het Federaal niveau naar het Vlaamse niveau en is er voor meneer een verderzetting van zijn bijslagtrekkendekern dossier. Hij blijft begunstigde voor zijn kind en dit in toepassing van artikel 225 van het Groeipakketdecreet. Zie ook toelichtingsnota 7 van 18 april 2019.

Groeipakketdecreet - Artikel 225

'§1. De bijslagtrekkende voor het rechtgevende kind op 31 december 2018 blijft de bijslagtrekkende voor dat kind, tenzij een wijziging in het ouderlijk gezag of in de opvoedingssituatie van het kind zich voordoet.

[...]

Toelichtingsnota 7 van 18 april 2019 – 1. Algemene Principes
Er is slechts één ouder begunstigde in volgende situaties:

- Gemigreerd dossier in de GPA: de bijslagtrekkende op 31.12.2018 is begunstigde (zie punt 3)'.
[...]

Hierdoor valt het kind conform artikel 209 van het GPD onder de overgangsartikelen van het Groeipakketdecreet die opgenomen zijn in boek 5, deel 2. Zij kan dus verder recht openen op gezinsbijslag indien zij voldoet aan de voorwaarden.

Groeipakketdecreet - Artikel 210

§1. Een rechtgevend kind dat geboren is vóór 1 januari 2019 en voor wie het recht op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering is geopend op 31 december 2018, blijft recht geven op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering als aan de voorwaarden, vermeld in artikel 8, is voldaan.

Groeipakketdecreet - Artikel 8

§2. Het kind, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, geeft recht op gezinsbijslagen:

[...]

3° tot en met de maand waarin het kind 25 jaar wordt als het leerling, student, stagiair of schoolverlater is, overeenkomstig de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden en met behoud van de toepassing van punt 1° en 2°;

[...]

De betwisting van meneer betreft enkel de verhoogde bijslag voor wezen. In de verdere bespreking zullen we enkel toespitsen op dit element van het Groeipakket.

Meneer ontving over de maand 12.2018 de verhoogde wezentoeslag binnen de Algemene Kinderbijslagwetgeving daar hij alleen woonde met zijn dochter Met de verderzetting van het dossier binnen het Groeipakketdecreet, bleef er verder recht op deze toeslag zolang er geen wijziging was in de gezinssamenstelling.

Op 10.12.2021 gaat meneer volgens het rijksregister samenwonen met mevrouw die geen familieverband heeft met meneer Op basis van deze gegevens is er geen recht meer op de verhoogde wezentoeslag.

Onze beslissing werd met ons schrijven van 25.10.2022 aan meneer kenbaar gemaakt. Het is tegen deze beslissing dat meneer in beroep gaat.

De ontvankelijkheid

Het verzoekschrift kan als ontvankelijk worden beschouwd voor de periode vanaf 01.01.2021.

Deze periode valt binnen het Groeipakketdecreet en hiervoor moet beroep worden aangetekend bij de Geschillencommissie.

De gegrondheid

Wij beschouwen het verzoekschrift als ongegrond voor de periode vanaf 01.01.2021.

Ten gronde gaat het verzoekschrift van meneer over de voorwaarden die opgenomen werden binnen de overgangsbepalingen, meer bepaald artikelen 214 tot en met 217 binnen het Groeipakketdecreet, in het bijzonder de voorwaarde rond de gezinssamenstelling in artikel 214.

Groeipakketdecreet - Artikel 214

§1. Het rechtgevende kind dat geboren is vóór 1 januari 2019, dat wees is en aan wie op grond van de kinderbijslagreglementering een verhoogde kinderbijslag voor wezen is toegekend op 31 december 2018, blijft recht geven op de maandelijkse verhoogde kinderbijslag voor wezen van 353,76 euro.

§2. Het kind, vermeld in paragraaf 1, geeft echter geen recht meer op die verhoogde kinderbijslag voor wezen als de overlevende ouder vanaf of na 1 januari 2019 een gezin vormt met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Het kind geeft vanaf de eerste maand nadat het nieuwe gezin is gevormd, recht op het bedrag van de gewone wezenbijslag overeenkomstig artikel 56bis, §2, van de Algemene kinderbijslagwet.

[...]

Volgens het rijksregister vormt meneer sedert 10.12.2021 een feitelijk gezin mevrouw, een feit dat meneer niet betwist. (zie eveneens stuk 1)

Meneer heeft op 28.09. 2017, bij de opstart van de betalingen van de verhoogde bijslag voor wezen, een brief gekregen waarin verwezen wordt naar het feit dat hij dit bedrag ontvangt omdat hij het kind alleen opvoedt. Er wordt tevens verwezen naar art. 56bis. (zie stuk 2)

Meneer acht de wettelijke of decretale bepaling waarbij is voorzien dat voor wat betreft kinderen die wees geworden zijn voor 01 januari 2019 het verval van het recht op verhoogde wezenbijslag intreedt wanneer de overlevende ouder gaat samenwonen, terwijl dit niet geldt voor kinderen die laren dan 01 januari 2019 wees zijn geworden, in strijd is met het Grondwettelijk gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel en aldus discriminatoir en ongrondwettig is.

Het betreft hier het verschil tussen artikel 214 en de artikelen 14 en 15 van het Groeipakketdecreet.

Groeipakketdecreet - Artikel 14

Het basisbedrag, vermeld in artikel 13, wordt met een maandelijkse wezentoeslag verhoogd voor het rechtgevende kind van wie minstens een van de ouders is overleden of bij wie het vermoeden van afwezigheid van minstens één van de ouders is vastgesteld.

Groeipakketdecreet - Artikel 15

§1. De wezentoeslag bedraagt 80 procent van het basisbedrag in een van de volgende gevallen:

1° een van de ouders van een rechtgevend kind is overleden;

2° de vrederechter heeft een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, van een van de ouders van een rechtgevend kind vastgesteld.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder de toeslag, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend.

§2. De wezentoeslag bedraagt 100 procent van het basisbedrag in een van de volgende gevallen:

1° beide ouders van een rechtgevend kind zijn overleden;

2° de enige bekende ouder van het rechtgevende kind is overleden;

3° een van de ouders van een rechtgevend kind is overleden en de vrederechter heeft een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, van de andere ouder vastgesteld;

4° de vrederechter heeft een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, van beide ouders of van de enige bekende ouder van een rechtgevend kind vastgesteld.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder de toeslag, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend.

§3. De wezentoeslag wordt onmiddellijk stopgezet als de vermoedelijk afwezige ouder, bedoeld in paragraaf 1, terugkeert of als de vrederechter een einde aan het mandaat van de gerechtelijke bewindvoerder maakt overeenkomstig artikel 117 van het Burgerlijk Wetboek.

Met de zesde staatshervorming hevelt de federale bevoegdheid inzake de kinderbijslag over naar de gemeenschappen en gewesten. Er is dus niet langer sprake van een federale kinderbijslagregeling. Het zijn de gemeenschappen en gewesten die de regie overnemen. In dit verband treedt het Decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (hierna: Groeipakketdecreet) in werking op 1 januari 2019.

Groeipakketdecreet - Artikel 209

§1. De kinderbijslagreglementering, vermeld in artikel 3, §1, 26°, wordt opgeheven vanaf 1 januari 2019 voor de toekenning van gezinsbijslagen.

§2. De artikelen van de kinderbijslagreglementering die zijn opgenomen in boek 5, deel 2, zijn van toepassing op rechtgevende kinderen die geboren zijn vóór 1 januari 2019.”

Groeipakketdecreet - Artikel 3

In dit decreet wordt verstaan onder: [...]

26° kinderbijslagreglementering: het geheel van de regelingen inzake de gezinsbijslagen, vastgesteld door of krachtens de Algemene kinderbijslagwet of de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag, alsook alle uitvoeringsbesluiten ervan;”

De Algemene Kinderbijslagwetgeving (hierna: AKBW) is bijgevolg slechts van toepassing tot en met 31 december 2018 voor kinderen die geboren zijn vóór 1 januari 2019. Voor deze kinderen is in boek 5, deel 2 van het Groeipakketdecreet voorzien in overgangsmatregelen. Dit wordt ook zo aangegeven in artikel 209, §2 Groeipakketdecreet. Het kind Lucius valt onder deze overgangsmatregelen.

De Algemene Kinderbijslagwetgeving is bijgevolg slechts van toepassing tot en met 31 december 2018 voor kinderen die geboren zijn vóór 1 januari 2019. Voor deze kinderen is in boek 5, deel 2 van het Groeipakketdecreet voorzien in overgangsmatregelen. Dit wordt ook zo aangegeven in artikel 209, §2 Groeipakketdecreet.

Bovendien wensen wij te benadrukken dat deze overgangsmatregelen naar het oordeel van het Grondwettelijk Hof noch met de artikelen 10 en 11 (beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie), noch met artikel 23 (standstill-verplichting) van de Grondwet strijdig zijn.

In haar arrest van 5 december 2019 oordeelde het Grondwettelijk Hof namelijk als volgt:

“Artikel 23 van de Grondwet bevat inzake het recht op gezinsbijslagen een standstill-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang.

Die verplichting kan echter niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de nadere regels van de gezinsbijslagen. Zij verbiedt hem om maatregelen aan te nemen die, zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23, derde lid, 6°, gewaarborgde recht, maar zij ontzegt hem niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.”

Om de hierboven vermelde redenen acht de eis van meneer tot nietigverklaring van onze beslissing, als ongegrond.”

5. Beoordeling:

5.1. Toepasselijke bepalingen betreffende de wezenbijslag

Gezien de rechtgevende jongere (°) geboren is vóór 1 januari 2019, zijn voor de toekenning van het Groeipakket de overgangsbepalingen van Boek 5, deel 2 (artikelen 210 tot en met 227) van het Groeipakketdecreet van toepassing.

Gezien de moeder van, mevrouw, overleden is op 21 september 2017 - derhalve vóór de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet op 1 januari 2019 - en verzoeker als overlevende ouder verder als alleenstaande met zijn dochter in het Rijksregister was ingeschreven, zijn de overgangsbepalingen van artikel 214 Groeipakketdecreet van toepassing, die het volgende stellen:

“§1. Het rechtgevende kind dat geboren is vóór 1 januari 2019, dat wees is en aan wie op grond van de kinderbijslagreglementering een verhoogde kinderbijslag voor wezen is toegekend op 31 december 2018, blijft recht geven op de maandelijkse verhoogde kinderbijslag voor wezen van 353,76 euro.

§2. Het kind, vermeld in paragraaf 1, geeft echter geen recht meer op die verhoogde kinderbijslag voor wezen als de overlevende ouder vanaf of na 1 januari 2019 een gezin vormt met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Het kind geeft vanaf de eerste maand nadat het nieuwe gezin is gevormd, recht op het bedrag van de gewone wezenbijslag overeenkomstig artikel 56bis, §2, van de Algemene kinderbijslagwet.

In afwijking van het tweede lid, als verschillende rechtgevende kinderen als vermeld in paragraaf 1, behoren tot de groepering rond de bijslagtrekkende op 31 december 2018, wordt het bedrag van de gewone wezenbijslag waarop die kinderen recht geven, aflopend aangepast in functie van de leeftijd die de rechtgevende kinderen binnen de groepering innemen. Het jongste kind krijgt daardoor altijd de laagste gewone wezenbijslag, het tweede jongste kind de tweede laagste gewone wezenbijslag en het derde jongste en alle oudere kinderen de hoogste gewone wezenbijslag. De bedragen van de gewone wezenbijslag worden verbonden aan het rechtgevende kind op de wijze, vermeld in artikel 210, §4.

In afwijking van het tweede lid en van artikel 210, §2, als verschillende rechtgevende kinderen als vermeld in paragraaf 1, behoren tot de groepering rond de bijslagtrekkende op 31 december 2018 alsook kinderen die recht geven op kinderbijslag overeenkomstig artikel 210, §1, wordt het bedrag van de gewone wezenbijslag én van deze kinderbijslag, aflopend gezamenlijk aangepast in functie van de leeftijd die de rechtgevende kinderen binnen de groepering innemen.

Het jongste kind krijgt daardoor altijd de laagste gewone wezenbijslag of kinderbijslag, het tweede jongste kind de tweede laagste gewone wezenbijslag of kinderbijslag en het derde jongste en oudere kinderen de hoogste gewone wezen- bijslag of kinderbijslag. Dit is enkel van toepassing op kinderen uit de groepering op 31 december 2018 die gewone kinderbijslag ontvangen en zich nog steeds in het gezin van een betrokken wees bevinden.

De bedragen van de gewone wezenbijslag en van de kinderbijslag worden verbonden aan het rechtgevende kind op de wijze, vermeld in artikel 210, §4.

Op een kind dat gewone wezenbijslag of kinderbijslag ontvangt overeenkomstig deze paragraaf en geplaatst is in een instelling op 31 december 2018 of behoort tot een gezin van een kind dat op 31 december 2018 geplaatst was in een instelling, is artikel 210, §5, van toepassing.

In afwijking van het eerste lid is de gewone wezenbijslag niet van toepassing op het rechtgevende kind als het kind door de overlevende ouder is verlaten. De Vlaamse Regering bepaalt onder welke voorwaarden de wees als verlaten wordt beschouwd.

§3. Het kind, vermeld in paragraaf 2, dat recht geeft op een gewone wezenbijslag, geeft opnieuw recht op een verhoogde kinderbijslag voor wezen als de overlevende ouder vanaf of na 1 januari 2019 overlijdt of als de overlevende ouder vanaf of na 1 januari 2019 geen gezin meer vormt met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad, vanaf de maand na deze gebeurtenis.”

(door de Geschillencommissie toegevoegde onderlijning)

5.2. Toepassing in casu

Na het overlijden van de moeder van, mevrouw, op 21 september 2017 werd er vanaf 1 oktober 2017 door (de rechtsvoorganger van) verwerende partij voor verhoogde wezenbijslag aan verzoeker toegekend vermits hij als alleenstaande ouder in het Rijksregister was ingeschreven.

Gezien de verhoogde wezenbijslag voor in de regeling van de Algemene Kinderbijslagwet verder kon worden toegekend tot en met december 2018, zijn na de inwerkingtreding van de bepalingen van het Groeipakketdecreet vanaf 1 januari 2019 de overgangsmaatregelen als bepaald bij artikel 214 Groeipakketdecreet van toepassing, zodat de verhoogde wezenbijslag verder kon worden toegekend zolang verzoeker geen gezin vormde met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Uit raadpleging van de gegevens van het Rijksregister blijkt dat verzoeker vanaf 10 december 2021 tot heden een feitelijk gezin vormt met mevrouw, zodat er met ingang van 1 januari 2022 in toepassing van de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet niet langer recht is op de verhoogde maar op de gewone wezenbijslag.

De Geschillencommissie stelt dan ook vast dat verwerende partij bij betwiste beslissing d.d. 25 oktober 2022 in toepassing van voormelde bepalingen terecht is overgegaan tot terugvordering van het reeds ten onrechte toegekende verschil tussen de verhoogde en de gewone wezenbijslag van verzoeker voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2022 ten bedrage van in totaal € 2.808,03.

Verzoeker betwist de samenwoning met mevrouw niet maar Mr. vraagt bij voorliggend verzoek d.d. 9 oktober 2023 namens verzoeker dat voornoemde bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet buiten toepassing zouden worden gelaten daar de voorwaarde dat de overlevende ouder geen feitelijk gezin mag vormen met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad, geen voorwaarde is voor het behoud van een verhoogde wezenbijslag voor kinderen geboren vóór 1 januari 2019 maar pas vanaf of na deze datum wees zijn geworden. Dit verschil ingevolge het al dan niet reeds wees zijn vóór 1 januari 2019 zou volgens Mr. een schending van het Grondwettelijk gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel inhouden, waarmee derhalve impliciet wordt gewezen op een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Voor kinderen geboren vóór 1 januari 2019 die ná of vanaf deze datum wees worden, zijn de overgangsbepalingen van artikel 216 Groeipakketdecreet van toepassing:

“§ 1 Een rechtgevend kind dat geboren is vóór 1 januari 2019, dat recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, en dat vanaf of na 1 januari 2019 wees wordt, geeft vanaf dat ogenblik recht op de gezinsbijslagen, vermeld in boek 2, deel 1, titels 3 tot en met 5, waaronder de wezentoeslag, vermeld in artikel 15.

§ 2 Paragraaf 1 is niet van toepassing als voor de rechtgevende kinderen in het gezin van een begunstigde door toepassing van paragraaf 1 het bedrag dat overeenstemt met het basisbedrag, vermeld in artikel 13, en de wezentoeslag, vermeld in artikel 15, voor de voormelde kinderen samen lager is dan het basisbedrag, vermeld in artikel 210, § 1, en de leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 212 en 213, zoals ze zijn toegekend voor de voormelde kinderen in de maand voor de maand waarin de voormelde kinderen wees zijn geworden.

In geval van toepassing van het eerste lid geven de rechtgevende kinderen in het gezin van de begunstigde nadat de voormelde kinderen wees zijn geworden, samen recht op het bedrag dat overeenstemt met het basisbedrag, vermeld in artikel 210, § 1, en de leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 212 en 213, zoals ze zijn toegekend voor de voormelde kinderen in de maand voor de maand waarin de voormelde kinderen wees zijn geworden.

§ 3 De rechtgevende kinderen, vermeld in paragraaf 2, geven wel recht op de gezinsbijslagen conform paragraaf 1 als een van de weeskinderen in kwestie niet langer recht geeft op gezinsbijslagen binnen het gezin van de begunstigde.”
(onderlijning toegevoegd door de Geschillencommissie)

De bepalingen van artikel 15 Groeipakketdecreet waarnaar bij voormelde bepaling van artikel 16, § 1 Groeipakket wordt verwezen stellen dat:

“§1. De wezentoeslag bedraagt 80 procent van het basisbedrag in een van de volgende gevallen:

1° een van de ouders van een rechtgevend kind is overleden;

2° de vrederechter heeft een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, van een van de ouders van een rechtgevend kind vastgesteld.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder de toeslag, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend.

§2. De wezentoeslag bedraagt 100 procent van het basisbedrag in een van de volgende gevallen:

1° beide ouders van een rechtgevend kind zijn overleden;

2° de enige bekende ouder van het rechtgevende kind is overleden;

3° een van de ouders van een rechtgevend kind is overleden en de vrederechter heeft een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, van de andere ouder vastgesteld;

4° de vrederechter heeft een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, van beide ouders of van de enige bekende ouder van een rechtgevend kind vastgesteld.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder de toeslag, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend.

§3. De wezentoeslag wordt onmiddellijk stopgezet als de vermoedelijk afwezige ouder, bedoeld in paragraaf 1, terugkeert of als de vrederechter een einde aan het mandaat van de gerechtelijke bewindvoerder maakt overeenkomstig artikel 117 van het Burgerlijk Wetboek.”

Deze bepalingen impliceren inderdaad dat voor elk overlijden van een ouder het niet vormen van een feitelijk gezin met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad, niet langer een voorwaarde is voor het verkrijgen of het behouden van de verhoogde wezenbijslag of wezentoeslag.

Deze wijziging kadert in een aanpassing aan de huidige maatschappelijke realiteit, waaromtrent kan worden verwezen naar de ratio legis zoals deze blijkt uit de memorie van toelichting aan de Vlaamse Regering d.d. 2 juni 2017 betreffende de artikelen 14 en 15 Groeipakketdecreet:

“Deze artikelen regelen de wezentoeslag, daaronder begrepen een maandelijksse toeslag voor een rechtgevend kind waarvan minstens één van de ouders is overleden of waarvan in hoofde van minstens één ouder het vermoeden van afwezigheid, bedoeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, is vastgesteld.

Het overlijden wordt bewezen door het Rijksregister van de natuurlijke personen te raadplegen of met een overlijdensakte.

De wezentoeslag wordt enkel toegekend voor de toekomst, vanaf het overlijden of de vaststelling van het vermoeden van afwezigheid.

De wezentoeslag wordt aangepast aan de huidige maatschappelijke realiteit, namelijk de evolutie van kostwinnersgezinnen naar tweeverdienersgezinnen. Ook is het de bedoeling om domiciliefraude en alleenstaandenvallen te vermijden. Belangrijk om weten is dat binnen de huidige wezentoeslag slechts 2,5% volle wezen in Vlaanderen zijn, en dus 97,5% half-wezen, van wie de overlevende ouder instaat voor de opvoeding.

Aangezien ieder kind een gelijk basisbedrag ontvangt, wordt dit principe ook toegepast op de wezen/half-wezen. Dit betekent een administratieve vereenvoudiging.

Daarbovenop wordt een wezentoeslag toegekend die eveneens identiek is voor alle wezen dan wel alle half-wezen. Concreet krijgt een volledige wees een wezentoeslag ten bedrage van 100% van het maandelijks basisbedrag. Een half-wees ontvangt een wezentoeslag ten bedrage van 50% van het maandelijks basisbedrag. Hiermee wordt ingespeeld op het wegvallen van het inkomen van de overleden ouder. Beide toeslagen worden betaald zolang het kind recht geeft op het basisbedrag (tenzij er een volle adoptie van een wees zich voordoet), dus ook voor de halfwezen, van wie de overlevende ouder eventueel een nieuw gezin vormt. Dit voorkomt administratieve lasten, vermijdt mogelijke alleenstaandenvallen, alsook eventuele domiciliefraude.

(...)”

(door de Geschillencommissie toegevoegde onderlijning)

Met betrekking tot de vraag of de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet al dan niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden, kan worden verwezen naar het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 137/2023 van 19 oktober 2023². Bij dit arrest werd eenzelfde vraag door het Grondwettelijk Hof behandeld, zij het in het kader van de wezenbijslag in de Waalse regelgeving voor gezinsbijslag waar de voorwaarde omtrent het al dan niet vormen van een feitelijk gezin met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad, eveneens werd afgeschaft, doch net als in de regeling van het Groeipakket niet voor kinderen die reeds vóór 1 januari 2019

²[2023-137n.pdf \(const-court.be\)](#)

wees waren, zij het dat in de Waalse regeling de overgangsbepalingen van toepassing zijn voor kinderen geboren vóór 1 januari 2020 i.p.v. 1 januari 2019:

“B.2.1. Met toepassing van de artikelen 3 en 136 van het decreet van 8 februari 2018 evenals van het besluit van de Waalse Regering van 20 december 2018 “tot uitvoering van artikel 136 van het decreet van 8 februari 2018 betreffende het beheer en de betaling van de gezinsbijslagen”, is de nieuwe regeling van de gezinsbijslag van toepassing op de rechtgevende kinderen die worden geboren vanaf 1 januari 2020. De kinderen die zijn geboren uiterlijk op de dag vóór die datum blijven onderworpen aan de regeling waarin bij de AKBW is voorzien, behoudens de overgangsbepalingen waarin de artikelen 120 en volgende van het decreet van 8 februari 2018 voorzien.

B.2.2. Inzake het verhoogde tarief voor wezen, blijkt uit het geheel van de voormelde bepalingen dat er drie categorieën van weeskinderen bestaan die onderworpen zijn aan de regeling van de gezinsbijslagen in het Waalse Gewest. Ten eerste zijn de kinderen die vanaf 1 januari 2020 zijn geboren volledig onderworpen aan het decreet van 8 februari 2018. Ten tweede blijven de kinderen die vóór die datum zijn geboren en vóór 1 januari 2019 wees zijn geworden volledig onderworpen aan de AKBW. Ten derde zijn de kinderen die vóór 1 januari 2020 zijn geboren maar na 1 januari 2019 wees zijn geworden onderworpen aan de AKBW, behalve voor de regel omtrent het opnieuw vormen van een gezin door de overlevende ouder, die niet op hen van toepassing is.

(...)

B4. Aan het Hof wordt een vraag gesteld over het verschil in behandeling dat bestaat tussen de tweede en derde van de in B2.2 vermelde categorieën van kinderen, in zoverre de regel omtrent het opnieuw vormen van een gezin door de overlevende ouder niet van toepassing is op kinderen die tot de derde categorie behoren. De situatie van die kinderen is gunstiger dan die van het kind voor het verwijzende rechtscollege, in die zin dat zij hun recht op het verhoogde tarief voor wezen behouden wanneer de overlevende ouder opnieuw een gezin vormt.”

Het Grondwettelijk Hof stelt verder algemeen dat:

“B.5. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.6. Het staat in beginsel aan de wetgever om, wanneer hij beslist nieuwe regeling in te voeren, te beoordelen of het noodzakelijk of opportuun is die beleidswijziging vergezeld te doen gaan van overgangsmaatregelen. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie wordt slechts geschonden indien de overgangsregeling of de ontstentenis daarvan tot een verschil in behandeling leidt waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat of indien aan het vertrouwensbeginsel op buitensporige wijze afbreuk wordt gedaan.

B.7. In sociaaleconomische aangelegenheden beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsvrijheid. Het Hof vermag de beleidskeuze die de wetgever heeft gemaakt en de motieven die daaraan ten grondslag liggen slechts af te keuren indien zij niet redelijk verantwoord zijn.”

Het Grondwettelijk Hof heeft aangaande voornoemde bepalingen van de Waalse regelgeving geoordeeld dat het verschil in behandeling, gelet op de doelstellingen van de wetgever zoals deze blijken uit de parlementaire werkzaamheden, redelijk verantwoord is:

“B.12. Het verschil in behandeling is redelijk verantwoord. De keuze van de datum van 1 januari 2019 als scharnierdatum voor de toepassing van de in het geding zijnde overgangsregeling is eveneens redelijk verantwoord door het feit dat het gaat om de datum van inwerkingtreding van de nieuwe kinderbijslagregelgeving.

B.13. De in het geding zijnde bepalingen zijn bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.”

De loutere vaststelling dat er een verschil in behandeling bestaat tussen de kinderen die wees geworden zijn voorafgaand aan dan wel na of vanaf 1 januari 2019, is derhalve op zich niet voldoende opdat zou kunnen worden besloten dat het gelijkheids- en/of discriminatiebeginsel werd geschonden.

In casu stelt de Geschillencommissie vast dat Mr. namens verzoeker geen argumentatie aanreikt om welke reden(en) de ratio legis in de regeling van het Groeipakket aangaande de wezenbijslag/wezentoeslag geen redelijke verantwoording van deze ongelijke behandeling zou inhouden. Bovendien is de Geschillencommissie niet bevoegd om een dergelijke toetsing over enige decretale bepaling uit te voeren, laat staan om te besluiten dat de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet buiten werking dient te worden gesteld.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat verwerende partij terecht de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet heeft toegepast en terecht heeft besloten dat er met ingang van 1 januari 2022 geen verhoogde wezenbijslag voor meer kan worden toegekend.

5.3. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag

5.3.1. Algemene principes

- Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet:

De bepalingen van artikel 92, § 1, eerste en tweede lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing.

Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- Administratieve praktijk

Bij Toelichtingsnota nr.19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure werden met betrekking tot de terugvordering volgende richtlijnen gegeven:

“3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten³.

(...)

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

Onverschuldigde betaling type A⁴

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *het onverschuldigd bedrag aan een juridische of materiële fout van een uitbetalingsactor te wijten is*

EN

- *bij de betaling de begunstigde te goeder trouw⁵ is.*

Onverschuldigde betaling type B⁶

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:de

- *onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde*

OF

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen⁷.*

Onverschuldigde betaling type C

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag te wijten is aan een verrekening:

- *tussen uitbetalingsactoren,*
- *tussen verschillende entiteiten⁸,*
- *met het buitenland.*

In het geval de ene uitbetalingsactor foutieve informatie of de gevraagde informatie niet of laattijdig heeft doorgegeven aan de andere uitbetalingsactor, heeft de ene uitbetalingsactor een fout begaan. Hierdoor ontstaat er bij de andere uitbetalingsactor een schuld die ten laste is van de ene uitbetalingsactor, die de foutieve informatie heeft doorgegeven. Bijgevolg dient de ontstane schuld tussen de uitbetalingsactoren te worden verrekend en als een onverschuldigde betaling type C worden ingeboekt. Het eventuele saldo van het debet moet dan vervolgens als een onverschuldigde betaling type A of B worden ingeboekt, afhankelijk of de fout te wijten was aan de burger of louter aan de uitbetalingsactor.

Onverschuldigde betaling type D

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag het gevolg is van fraude .

Onverschuldigde betaling type E

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag voldoet aan alle voorwaarden om door Vlabel te worden teruggevorderd. Wanneer het dossier aan Vlabel wordt doorgestuurd, zet de uitbetalingsactor zelf de onverschuldigde betaling om naar het type E.”

Met betrekking tot de ‘goede trouw’ van de begunstigde als bedoeld bij de voormelde onverschuldigde betalingen types A en B, wordt verwezen naar punt 5.3.1 van dezelfde toelichtingsnota waarbij wordt gesteld dat:

“5.3.1. Te goeder trouw”

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de ontvanger ter goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met ‘normale voorzichtigheid en toewijding’ en niet dat van de concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.”*

5.3.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de administratie in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet

worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

De Geschillencommissie stelt dienaangaande vast dat verwerende partij op vraag van het secretariaat bij e-mail d.d. 12 december 2023 gericht aan de Geschillencommissie, heeft verduidelijkt dat er een fout ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betalingen vermits zij wel degelijk tijdig op de hoogte was van de samenwoning van verzoeker:

“De taak werd tijdig ontvangen en tijdig behandeld maar foutief geïnterpreteerd op het vlak van de verhoogde wezentoeslag.

Het is bij een latere taak dat dit opgemerkt werd en het dossier correct gezet werd.”

b) Vraag of de begunstigde zich er rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

In haar standpunt aan de Geschillencommissie bezorgd per e-mail d.d. 27 november 2023 wijst verwerende partij op wat volgt:

“Meneer heeft op 28.09. 2017, bij de opstart van de betalingen van de verhoogde bijslag voor wezen, een brief gekregen waarin verwezen wordt naar het feit dat hij dit bedrag ontvangt omdat hij het kind alleen opvoedt. Er wordt tevens verwezen naar art. 56bis. (zie stuk 2)”

Bij deze brief d.d. 28 september 2017 heeft verwerende partij aan verzoeker meegedeeld wat volgt:

“Wij hebben uw recht op verhoogde kinderbijslag onderzocht. Vanaf 01/10/2017 kunt u aanspraak maken op de verhoogde schaal voor wezen (art. 50bis KBW), omdat u de rechtgevendende kinderen alleen opvoedt (art. 56bis) sinds 21/09/2017.

(...)

Wilt u ons eventuele wijzigingen in uw gezinssituatie melden? Die kunnen immers de toekenning van de verhoogde kinderbijslag beïnvloeden.

(...)”

De Geschillencommissie stelt vast dat verzoeker bij deze brief op voldoende wijze door verwerende partij werd geïnformeerd in de mate dat hij diende te weten dat het al dan niet alleen opvoeden van de kinderen gevolgen heeft voor het al dan niet verkrijgen van de verhoogde wezenbijslag en werd verwacht dat hij verwerende partij van een wijziging van de gezinssituatie op de hoogte zou brengen.

Uit geen enkel element blijkt dat verzoeker verwerende partij tijdig op de hoogte zou hebben gebracht van de samenwoning en verder blijkt evenmin enig element op basis waarvan verzoeker redelijkerwijs mocht aannemen dat de voorwaarden betreffende het verkrijgen van de verhoogde wezenbijslag intussen werden gewijzigd.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast zodat verwerende partij terecht is overgegaan tot de onverschuldigde betalingen voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2022 ten bedrage van in totaal € 2.808,03.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoeker ontvankelijk doch **ongegron**d is, in de mate dat verwerende partij terecht toepassing heeft gemaakt van de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet en dat er in toepassing van deze bepalingen dient te worden vastgesteld dat er met ingang van 1 januari 2022 tot op heden geen verhoogde wezenbijslag voor kan worden toegekend gelet op de samenwoning van verzoeker vanaf 10 december 2021.

De Geschillencommissie stelt verder vast dat er geen toepassing kan worden gemaakt van het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet en bevestigt dan ook de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 25 oktober 2022 waarbij ten aanzien van verzoeker werd overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte toegekende verschil tussen de verhoogde wezenbijslag en de gewone wezenbijslag voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2022 ten bedrage van in totaal € 2.808,03.

Aldus uitgesproken te Brussel op **15 december 2023**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Ann Himschoot (Infino), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens